

dragene paa Statsgælden er større end tidligere, og hvis dette Laan paa 50 Millioner kommer til, vil der blive afdraget lige saa meget paa Statsgælden, som der optages af nyt Laan. Dertil kommer, at der afsættes paa Reservefonden over 2 Mill. Kr. af Kassebeholdningen. De 50 Mill. Kr. af Laanet, som skulde afsættes i indeværende Finansaar, skulde tjene dels til at styrke Kassebeholdningen, dels til at bevare Reservefonden, som man maa ønske det, unyttet, og dels til at indløse Statsbeviserne, naar ad Aare disse forfalder. Disse 50 Mill. Kr. Obligationer er vel afsatte i indeværende Finansaar, men Beløbet for dem, Salgsbeløbet, indflyder ikke i Statskassen straks for alles Vedkommende. Der er givet en Frist for adskillige af de Institutter, her er Tale om, til først at aftage Obligationerne, indbetale Beløbet, i Aarene 1915 og 1916. Imidlertid kommer der dog saa store Beløb ind i Statskassen, at jeg maa mene, den vil være i Stand til at møde de kommende Vanskeligheder, hvis da ikke denne Tilstand skulde vare ud over al rimelig Tid; i saa Fald vil naturligvis Vanskelighederne blive større, og det kan jo være, at man da ogsaa maa søge endnu andre Midler til at skaffe Staten den nødvendige Indtægt overfor den stadig løbende Udgift. Disse 50 Mill. Kr. skulde da afsættes til en Kurs af 92 og som 4 pCts rentebærende Papirer. Dette giver en Rente af 4,35, og naar der tages med i Betragtning, at Indløsningen sker ikke ved Opkøb af Obligationerne, men ved Udtrækning og det i halvårlige Terminer efter den 1. November 1915, vil det blive en Rente af 4,68.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie. Jeg tør forsikre, at det maa anses for en nødvendig Foranstaltning, og at dette Laan i Øjeblikket er saa gunstigt, som man turde vente, og saaledes ogsaa derfor anbefalelsesværdigt fra Finansministeriets Side.

Falbe Hansen: Lovforslaget gaar ud paa at bemyndige Finansministeren til at optage et Laan til et Beløb af 60 Mill. Kr. til 4 pCt. Rente og til en Kurs af mindst 92. Det skal tilbagebetales i Løbet af 40 Aar med lige store Obligationer aarlig. At et saadant Laan er nødvendigt, behøver sikkert ikke at begrundes; den højtærede Finansministers Udtalelser i saa Henseende er fuldt tilstrækkelige. Det er jo ganske vist, at Finansministeren har til sin Raadig-

hed at udstede Statsbeviser til et betydeligt Beløb, men denne Udvej, som i og for sig er hensigtsmæssig i visse Situationer, egner sig ikke til at benyttes i længere Tidsrum; saadan svævende, løs Gæld er farlig og bliver ogsaa kostbar. Dette høje Ting har allerede tidligere udtalt sig imod at have svævende Statsgæld, naar det ikke er absolut nødvendigt. En saadan svarer nærmest til det, at en privat Forretningsmand lever paa Veksler; det er godt, men det maa ikke bruges i større Udstrækning eller i længere Tidsrum end nødvendigt. At Laanet er nødvendigt, behøver altsaa ikke nogen nærmere Begrundelse. Og hvad angaar de Betingelser, hvorunder Laanet er stiftet, nemlig en effektiv Rente af lidt over 4½ pCt., maa ogsaa det anses for at være gunstigt under de nuværende Forhold. Det har jo vist sig, at andre neutrale Stater, som for Tiden har maattet optage Laan, har maattet give betydeligt mere, i Almindelighed omkring 7 pCt.

Den Maade, hvorpaa dette Laan er tilvejebragt, er jo lidt ejendommeligt, idet der er sket direkte Henvendelse fra Finansministeren til forskellige større Pengeinstitutioner her i Landet med Opfordring til dem om at tegne sig. Naar jeg siger, at det er noget nyt, saa er det paa en Maade sandt, men det er jo gaaet saaledes her i Landet, at vi er kommet i en Situation omtrent som den, vi havde for 100 Aar siden, under Revolutionskrigene og Napoleonskrigene. Det er jo helt nye Former, man bruger paa alle finansielle Omraader, og saaledes ogsaa her. Det er en Laaneform, som man brugte den Gang, og som nu er optaget igen, og som vistnok maa siges under de forhaandenværende Forhold at være hensigtsmæssig. Man har indvendt mod den, at den tog af de Pengemidler, som for en væsentlig Del direkte anvendtes til Køb af Kreditforeningsobligationer og til Kommunelaan og saaledes havde en særlig stor Indflydelse paa Renten og Kursen. Det er for saa vidt rigtigt; men selv om man var gaaet andre Veje og havde henvendt sig til andre Pengeinstitutioner, vilde Virkningen omtrent have været den samme. Der vilde have været lige saa stor Indvirkning paa Kurser og paa Renten; Virkningen vilde blot være kommet indirekte i Stedet for, at den nu er kommet mere direkte. Jeg tror ikke, at den i Realiteten, i Slutresultatet, vilde være blevet anderledes. Og saa er der jo den Fordel ved dette Laan, at det er billigere, og det, man opnaar ved, at Renten er mindre, er jo ikke alene det, at Staten sparer nogle Penge,